

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 48/2010-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 2. februára 2010 predbežne prerokoval sťažnosť J. P., t. č. vo výkone väzby, zastúpeného advokátom Mgr. Š. S., N., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Okresného súdu Nitra sp. zn. 4 Tp 199/2009 z 22. októbra 2009 a postupom a uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 7 Tpo 41/2009 z 27. októbra 2009 a takto

rozhodol:

Sťažnosť J. P. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. januára 2010 faxom a následne 12. januára 2010 poštou doručená sťažnosť J. P., t. č. vo výkone väzby (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom Mgr. Š. S., N., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uznesením Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 4 Tp 199/2009 z 22. októbra 2009 a postupom a uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 7 Tpo 41/2009 z 27. októbra 2009.

Z obsahu sťažnosti okrem iného vyplynulo:

«Vyšetrovateľom ÚBOK - PPZ mi bolo dňa 20. 3. 2009 začaté trestné stíhanie pod ČVS: PPZ - 9/BOK-Z-2009 za zločin hrubého nátlaku formou spolupáchateľstva podľa § 20 k § 190 ods. 1 Trestného zákona.

Bol som vzatý do väzby uznesením sudcu pre prípravné konanie OS v Nitre, sp. zn. 4 Tp/77/2009 zo dňa 17. 4. 2009 v spojení s uznesením KS v Nitre, sp. zn. 7 Tpo/19/2009 zo dňa 21. 4. 2009, z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Väzba mi začala plynúť odo dňa 14. 4. 2009.

Väzobné stíhanie pretrváva do súčasného stavu na základe rozhodnutí OS v Nitre, sp. zn. 4 Tp/199/2009 zo dňa 22. 10. 2009 v spojení s uznesením KS v Nitre, sp. zn. 7 Tpo/41/2009 zo dňa 27. 10. 2009...

Je potrebné uviesť, že dňa 8. 10. 2009 Krajský prokurátor v N. podal návrh na predĺženie lehoty trvania väzby pod sp. zn. Kv 49/09-63 Okresnému súdu v Nitre na spoluobvineného A. P. a moju osobu. Následne som bol dňa 22. 10. 2009 predvolaný na výsluch obvineného, kde OS v Nitre pod sp. zn. 4 Tp/199/2009 predĺžil lehotu trvania väzby v prípravnom konaní od 7. 5. 2010 podľa § 76 ods. 3 Trestného poriadku z dôvodov § 71 ods. 1 písm. c), a zároveň prejednal moju žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu aj s ponúkanými alternatívnymi zárukami, ktoré zamietol. Proti rozhodnutiu OS v Nitre som podal sťažnosť ihneď po vyhlásení uznesenia, o ktorej dňa 27. 10. 2009 pod sp. zn. 7 Tpo/41/2009 rozhodol KS v Nitre zamietavým stanoviskom podľa § 193 ods. 1 písm. c).

Konštatujem porušenie práva na odôvodnenie zásahu do osobnej slobody, riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia podľa čl. 17 ods. 1, ods. 2, ods. 5 Ústavy SR a čl. 5, ods. 3, ods. 4 Dohovoru uznesením OS v Nitre sp. zn. 4 Tp/199/2009 zo dňa 22. 10. 2009 v spojení s uznesením KS v Nitre sp. zn. 7 Tpo/41/2009 zo dňa 27. 10. 2009...

Za zjavný nedostatok uvedeného odôvodnenia OS v Nitre pod sp. zn. 4 Tp/199/2009 zo dňa 22. 10. 2009 a KS v Nitre sp. zn. 7 Tpo/41/2009 zo dňa 27. 10. 2009 považujem absenciu individualizácie odôvodnenia väzobných dôvodov voči jednotlivým obvineným

a neustále opakovanie odôvodnenia väzby vo viacerých následných väzobných návrhoch a rozhodnutiach, ktoré nemožno prehliadnuť. Mám za to, že vlastné odôvodnenie väzobných dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je nedostatočné, podopreté iba abstraktnými úvahami súdu. Sú odôvodnené všeobecne veľmi stručne a s poukazom na predchádzajúce rozhodnutia resp. rozhodnutie o vzatí do väzby. Odôvodnenie mojej väzby je v zásade rovnaké v návrhoch prokuratúry i súdnych rozhodnutiach od môjho vzatia do väzby. V žiadnom z uvedených dokumentov nie je individualizované skutkové a následne právne odôvodnenie mojej väzby...

Ústavný súd na rozdiel od okresného súdu nepovažuje väzbu trvajúcu 6 mesiacov za počiatkové štádium vyšetrovania i trvania väzby, a to ani „s prihliadnutím na rozsah vyšetrovanej veci a potrebu ďalších úkonov“. Ak by si Ústavný súd osvojil názor o počiatkovom štádiu vyšetrovania, tak by sa musel začať zaoberať otázkou, či sa v trestnej veci sťažovateľa postupovalo tempom primeraným tomu, že sa tento nachádzal vo väzbe. Pre úvahy Ústavného súdu však v okolnostiach prípadu nie je rozhodujúce štádium vyšetrovania, ale štádium trvania väzby, ktoré v prípade väzby trvajúcej skoro 6 mesiacov už nie je počiatkovým, a teda na jej odôvodnenie už nemožno uplatniť kritéria uplatňované v momente rozhodovania o vzatí do väzby a krátko po ňom. Šesťmesačné obmedzenie osobnej slobody mojej osoby, voči ktorej sa uplatňuje prezumpcia neviny, je dlhodobým. V momente vzatia sťažovateľa do väzby by bolo možné vzhľadom na organizovaný a skupinový charakter trestnej činnosti, z ktorej je obvinený, akceptovať aj takéto spoločné odôvodnenie väzby všetkých obvinených. Pri predlžovaní väzby po 6 mesiacoch však už takýto prístup ústavne neobstojí. Orgány prokuratúry a súd už mali dostatok času a možností špecifikovať skutkové a následne právne dôvody sťažovateľa. Individualizácia odôvodnenia väzby nie je samoúčelnou požiadavkou, lebo osoba nachádzajúca sa vo väzbe môže svoje právo žiadať o prepustenie z väzby efektívne využiť, len ak pozná skutkovú a na ňu nadväzujúcu právnu argumentáciu, na základe ktorej je ona individuálne držaná vo väzbe. Potreba individualizácie odôvodnenia uznesenia, ktorým sa rozhodlo o predĺžení väzby sťažovateľa, nevyplýva z citovaného ustanovenia Trestného poriadku, ale z charakteru práva na osobnú slobodu a z na tento charakter nadväzujúcej citovanej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (v rozsudku z 9. apríla 2003 vo veci Shishkov v. Bulharsko N. 3822/97, ktorá sa týkala aj čl. 5 ods. 3 Dohovoru, Európsky súd pre ľudské

práva napr. vyslovil, že opodstatnenosť každej doby väzby, nech je akokoľvek krátka, musí byť príslušnými orgánmi presvedčivo zdôvodnená, § 66) (napr. III. ÚS 220/04). ...»

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a aby v náleze vyslovil:

„1. Základné práva a slobody sťažovateľa J. P., najmä čl. 17 ods. 1, čl. 17 ods. 2, čl. 17 ods. 5 Ústavy SR a čl. 5 ods. 3, čl. 5 ods. 4 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, boli postupom a rozhodnutím Okresného súdu v Nitre sp. zn. 4 Tpo/199/2009 zo dňa 22. 10. 2009 a postupom a rozhodnutím Krajského súdu v Nitre sp. zn. 7 Tpo/41/2009 zo dňa 27. 10. 2009 porušené.

2. Okresný súd v Nitre a Krajský súd v Nitre sú povinní nahradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto nálezu.

3. Podľa § 56 ods. 6 zákona č. 38/1993 Z. z. sa ruší právoplatné rozhodnutie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 7 Tpo/41/2009 zo dňa 27. 10. 2009.

4. Ústavný súd SR priznáva sťažovateľovi ako primerané finančné zadosťučinenie peňažnú sumu vo výške 2 000,- €, ktorú mu je povinný zaplatiť Okresný súd v Nitre a peňažnú sumu 2 000,- €, ktorú mu je povinný zaplatiť Krajský súd v Nitre, to všetko do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu, podľa § 56 ods. 4, ods. 5 zákona o Ústavnom súde.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd

návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (v tomto prípade sťažnosti) podľa § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Pri prerokovaní časti sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie označených práv postupom a uznesením okresného súdu sp. zn. 4 Tp 199/2009 z 22. októbra 2009, ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy. Toto ustanovenie limituje hranice právomoci ústavného súdu a všeobecných súdov rozhodujúcich v občianskoprávných a trestnoprávných veciach, a to tým spôsobom, že ochrany základného práva a slobody sa na ústavnom súde možno domáhať v prípade, ak takúto ochranu nemôžu poskytnúť všeobecné súdy.

Vo vzťahu k postupu a rozhodnutiu okresného súdu ako súdu prvého stupňa sťažovateľ využil možnosť, ktorú mu ponúka zákon, teda Trestný poriadok, a obrátil sa na krajský súd, ktorý na základe opravného prostriedku vo veci konal a rozhodol. Právo druhostupňového súdu preskúmať na základe podanej sťažnosti uznesenie okresného súdu a poskytnúť tak ochranu sťažovateľovým právam vylučuje právomoc ústavného súdu bezprostredne preskúmať prvostupňové rozhodnutie všeobecného súdu v sťažovateľovej veci.

Vzhľadom na uvedené bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie (obdobne napr. IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, III. ÚS 208/08).

Vo zvyšnej časti sťažnosti sťažovateľ namietal porušenie základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru postupom a uznesením krajského súdu sp. zn. 7 Tpo 41/2009 z 27. októbra 2009.

Podstatou námietok sťažovateľa v tejto časti sťažnosti boli tvrdenia o nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozhodnutia, ktorým došlo k predĺženiu lehoty trvania jeho väzby. Sťažovateľ namietal, že predĺženie lehoty trvania väzby aj po 6 mesiacoch nemôže byť odôvodnené všeobecne, ale musí byť vo vzťahu ku každému obvinenému individualizované a konkretizované skutkovými okolnosťami a právnymi dôvodmi, pretože v opačnom prípade takéto rozhodnutie nie je v súlade s obsahom základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru.

Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanoveniami odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenie sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol

o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03, III. ÚS 77/05).

Vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru ústavný súd uvádza, že v zmysle jeho judikatúry je v ustanoveniach čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy týkajúcich sa práva na osobnú slobodu obsiahnuté tak právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná, ako aj právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú, resp. primeranú dobu, alebo byť prepustený počas konania, teda práva, ktoré vyplývajú tak z čl. 5 ods. 3, ako aj čl. 5 ods. 4 dohovoru (obdobne III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05, IV. ÚS 51/09).

Každé pozbavenie slobody musí byť „zákonné“, t. j. musí byť vykonané „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 17 ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli (I. ÚS 165/02, ale aj II. ÚS 55/98, I. ÚS 177/03, III. ÚS 7/00, I. ÚS 115/07). Porušenie zákona v prípade rozhodovania o väzbe preto spravidla zakladá tak porušenie čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, ako aj porušenie dotknutých ustanovení čl. 5 dohovoru.

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že pri rozhodovaní o zákonnosti väzby sa na dodržanie procesných záruk kladie mimoriadny dôraz. Medzi tieto záruky nepochybne patrí

právo osoby predložiť súdu argumenty a vyjadrenia proti svojmu ponechaniu vo väzbe (napr. III. ÚS 84/06, III. ÚS 291/06), ako aj právo osoby na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré preskúmateľným spôsobom, jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Princíp spravodlivosti pritom zaväzuje súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli dostatočné a relevantné dôvody (obdobne napr. III. ÚS 374/09).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh ústavný súd zistil, že sťažovateľ je na základe uznesenia vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru Úradu boja proti organizovanej kriminalite T. sp. zn. ČVS: PPZ-9/BOK-Z-2009 zo 7. apríla 2009 stíhaný za zločin hrubého nátlaku formou spolupáchateľstva podľa § 20 a § 190 ods. 1 Trestného zákona.

Uznesením okresného súdu sp. zn. 4 Tp 77/09 zo 17. apríla 2009 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 7 Tpo 19/2009 z 21. apríla 2009 bol sťažovateľ spolu s ďalším obvineným vzatý do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, pričom väzba začala plynúť 14. apríla 2009.

Dňa 8. októbra 2009 podal Krajský prokurátor v N. (ďalej len „krajský prokurátor“) návrh na predĺženie lehoty trvania väzby sťažovateľa a jeho spoluobvineného, a to do 7. mája 2010. Krajský prokurátor v návrhu dôvodil tým, že ide o rozsiahlu trestnú činnosť spáchanú organizovanou skupinou, že v rámci operatívno-pátracej činnosti sa zisťujú a stotožňujú jednotlivé osoby a vo veci je potrebné vykonať ďalšie procesné úkony (výsluchy a konfrontácie vzhľadom na rozpory vo výpovediach). Okrem toho poukázal na to, že daná trestná vec bola 14. septembra 2009 spojená s ďalšími trestnými vecami na spoločné konanie.

Okresný súd uznesením sp. zn. 4 Tp 199/2009 z 22. októbra 2009 predĺžil lehotu trvania sťažovateľovej väzby do 7. mája 2010, zamietol jeho žiadosť o prepustenie z väzby odvolávajúc sa na pretrvávajúce väzobné dôvody podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, rozhodol o neprijatí písomného sľubu a peňažnej záruky na nahradenie väzby, ako aj o tom, že nenahradzuje jeho väzbu dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Okresný súd svoje rozhodnutie zdôvodnil takto:

„Z vyšetrovacieho spisu mal súd preukázané, že dokazovanie v prípravnom konaní doposiaľ nebolo ukončené. Súd poukazuje na skutočnosť, že orgány činné v trestnom konaní vo veci pracovali plynule bez prietáhov, boli vypočutí obvinení aj poškodení a svedkovia, avšak pre vznesenie obvinenia dňa 20. 7. 2009 za obzvlášť závažný zločin vydieračského únosu podľa § 186 ods. 1, 2 písm. b) Tr. zák. a následné spojenie troch trestných vecí, bude potrebné v prípravnom konaní vykonať ďalšie procesné úkony, predovšetkým stotožniť prípadných ďalších páchatel'ov, preveriť obranu obvinených a z dôvodu rozporov vo výpovediach svedkov aj obvinených vykonať konfrontácie. Sudkyňa pre prípravného konanie je toho názoru, že z dôvodu spojenia trestných vecí na spoločné konanie, a na organizovanú činnosť skupiny obvinených, je trestné stíhanie a dokazovanie komplikovanejšie, a preto objektívne z dôležitých dôvodov v základnej 7 mesačnej lehote nemôže byť vyšetrovanie ukončené.

Podľa názoru sudkyne pre prípravné konanie aj v terajšom štádiu prípravného konania, napriek už vykonaným dôkazom, naďalej trvajú dôvody väzby, pretože nepominuli konkrétne skutočnosti, ktoré ju odôvodňovali pri vzatí obvinených do väzby.

Zistené konkrétne skutočnosti, v čase rozhodovania o vzatí obvinených do väzby, trvajú aj v čase rozhodovania o predĺžení lehoty trvania väzby, a naďalej odôvodňujú obavu, že obvinení by po prepustení z väzby na slobodu pokračovali v páchaní rovnakej resp. obdobnej trestnej činnosti a to vzhľadom na okolnosti, za ktorých malo dôjsť ku spáchaniu jednotlivých skutkov, vzhľadom na organizovanú formu páchania trestnej činnosti, ktorej sa obaja obvinení mali dopúšťať spolu s ďalšími obvinenými po dlhší čas a príjmy z tejto trestnej činnosti tvorili finančný zdroj obvinených. Vyššie uvedené skutočnosti u oboch obvinených odôvodňujú väzbu podľa § 71 odsek 1 písmeno c) Trestného poriadku.

Vzhľadom na súčasnú dôkaznú situáciu, súd považoval ďalšie trvanie väzby u obvinených za opodstatnené, a keďže u nich naďalej trvajú dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por., a ich prepustením na slobodu hrozí, že bude zmarené alebo podstatne sťažené dosiahnutie účelu trestného konania, lehotu ďalšieho trvania väzby v prípravnom konaní súd u obvineného J. P. a obvineného A. P. predĺžil do 7. 5. 2010.

Takto predĺženú lehotu trvania väzby súd považoval za primeranú, aj vzhľadom na to, že vyšetrovateľ vo veci priebežne konaná, a na vykonanie ďalších dôkazov táto lehota bude podľa názoru súdu postačujúca na ich vykonanie.

Vzhľadom na vyššie uvedené konkrétne skutočnosti bola žiadosť obvinených J. P. a A. P. o prepustenie z väzby na slobodu zamietnutá, väzba nebola nahradená peňažnou zárukou, písomným sľubom, dohľadom probačného a mediačného úradníka, pričom súd poukazuje na to, že obaja obvinení naďalej popierajú dôvodnosti väzby a teda neexistencia akéhokoľvek dôvodu väzby v ich prípade zároveň vylučuje postup súdu pri zvažovaní možnosti nahradenia väzby peňažnou zárukou, písomným sľubom a dohľadom probačného a mediačného úradníka, pretože nahradenie väzby niektorým z uvedených alternatív predpokladá existenciu niektorých dôvodov väzby.“

Proti rozhodnutiu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 7 Tpo 41/2009 z 27. októbra 2009 tak, že ju ako nedôvodnú zamietol. V odôvodnení svojho rozhodnutia krajský súd stručne uviedol podstatu napadnutého uznesenia okresného súdu, ako aj dôvody sťažnosti sťažovateľa.

Krajský súd v namietanom uznesení okrem iného konštatoval:

„Nadriadený súd v rámci prieskumnej povinnosti zistil, že súd I. stupňa, v konaní predchádzajúcom napadnutému uzneseniu, postupoval v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku, v ktorom boli zachované aj všetky zákonné lehoty.

V odôvodnení napadnutého uznesenia správne poukázal na splnenie formálnych a materiálnych podmienok vyplývajúcich z ustanovenia § 76 ods. 2, ods. 6 písm. b), ods. 7 Trestného poriadku.

Účel trestného konania vymedzuje § 1 Trestného poriadku v takom rozsahu, aby trestné činy boli náležite zistené a ich páchatelia podľa zákona spravodlivo potrestaní.

Aj nadriadený súd sa stotožňuje s návrhom prokurátora na predĺženie trvania lehoty väzby. Doterajšie vyšetrovanie prebieha plynulo, bez akýchkoľvek prietáhov a vo veci je predpoklad, že prípravné konanie bude ukončené v dohľadnej dobe. V návrhu na predĺženie lehoty trvania väzby Krajský prokurátor v N. žiadal predĺžiť lehotu trvania väzby do 07. 05. 2010. Súd I. stupňa vyhovel tomuto návrhu.

Nadriadený súd skúmal doterajšie dokazovanie a predĺženie lehoty trvania väzby do 07. 05. 2010 vzhľadom na už doteraz vykonané dokazovania a potrebu jeho doplnenia naznačeným smerom v návrhu prokurátora, považoval nadriadený súd za dosť dlhé, a preto za postačujúce považoval jej predĺženie do 07. 05. 2010. V tejto lehote by malo byť reálne možné ukončenie vyšetrovania.

Aj nadriadený súd skúmal možnosť nahradenia dôvodu väzby písomným sľubom oboch obvinených, dohľadom probačného a mediačného úradníka, ako aj peňažnou zárukou a dospel k rovnakým záverom ako súd I. stupňa. V prípade obvinených, s poukazom na charakter trestnej činnosti, ani nadriadený súd nie je toho názoru, že by bolo možné nahradenie väzby uvedenými inštitútmi.“

Ústavný súd zistil, že okresný súd, s ktorého závermi sa stotožnil aj krajský súd, konštatoval, že dôvodom na predĺženie lehoty trvania väzby, a tým ďalšie ponechanie sťažovateľa, ako aj spoluobvineného vo väzbe je skutočnosť, že ide o závažnú trestnú činnosť páchanú organizovanou skupinou, pričom z páchania tejto trestnej činnosti plynuli sťažovateľovi a spoluobvinenému finančné príjmy, a že v priebehu konania je potrebné ešte zistiť a stotožniť jednotlivé osoby pre účely objasnenia skutočností dôležitých pre trestné konanie. Okrem toho si krajský súd osvojil názory okresného súdu aj v otázke plynulosti doterajšieho konania a potreby vykonania ďalších procesných úkonov (výsluchov a konfrontácií). Objektívnou okolnosťou svedčiacou pre ďalšie trvanie sťažovateľovej väzby bola podľa názoru okresného súdu aj tá skutočnosť, že došlo k spojeniu trestných vecí týkajúcich sa sťažovateľa na spoločné konanie. Tým boli v podstate dané dôvody opodstatňujúce predĺženie lehoty trvania preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, podľa ktorého môže byť obvinený vzatý do väzby, ak je tu dôvodná obava, že bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil. Okrem toho sa krajský súd stotožnil aj s názorom okresného súdu o tom, že vzhľadom na odmietanie dôvodnosti väzby sťažovateľom a spoluobvineným, nie je v danom prípade možné nahradiť ich väzbu písomným sľubom, peňažnou zárukou ani dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Keďže úlohou ústavného súdu je sledovať, či všeobecné súdy v namietaných rozhodnutiach správne aplikujú právo, či dané rozhodnutia sú odôvodnené a či nenesú znaky arbitrárnosti vyúsťujúce do porušenia niektorého zo základných práv a slobôd, nemôže zasahovať do ich skutkových a právnych záverov, ak ich z danej perspektívy možno pokladať za udržateľné. A práve aj v tomto smere sa rozhodnutie krajského súdu z hľadiska sťažovateľovej námietky o nedostatočnej odôvodnenosti jeho ďalšieho ponechania vo väzbe javí ako akceptovateľné. Pri odôvodnení ponechania sťažovateľa vo väzbe krajský súd prisvedčil názorom okresného súdu a ako také si ich osvojil. Ústavný súd uvádza, že spôsob takejto formulácie odôvodnenia z hľadiska jeho preskúmateľnosti považuje za prípustný, keďže jeho obsahom boli skutočnosti, ktoré boli sťažovateľovi známe z rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktoré mu bolo oznámené (obdobne napr. III. ÚS 241/07, III. ÚS 271/07, II. ÚS 131/08). Taktiež vadou rozhodnutia nemôže byť podľa názoru ústavného súdu ani skutočnosť, že nadriadený súd sa stotožní s tvrdeniami prokurátora a súdu prvého stupňa o dôvodnosti a zákonnosti väzby a tieto následne premietne do svojho rozhodnutia.

Ústavný súd okrem toho zastáva názor, že doterajšia dĺžka trvania väzby u sťažovateľa vzhľadom na spáchanie závažnej trestnej činnosti, z ktorej je obvinený, nemôže byť vo všeobecnosti považovaná za neprimerane dlhú (od 14. apríla 2009), a to aj s prihliadnutím na okolnosti tohto prípadu (spojenie vecí na spoločné konanie a z toho vyplývajúca potreba vykonania dokazovania), ako aj vzhľadom na doterajšie dodržanie zákonných lehôt podľa § 76 Trestného poriadku.

Ústavný súd považuje za potrebné reagovať aj na námietku sťažovateľa spojenú s neodôvodnenosťou rozhodnutia krajského súdu, pri ktorej sťažovateľ poukázal na nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 220/04 z 11. januára 2005, ktorý mal prisvedčiť jeho tvrdeniam. V danej veci ústavný súd vytýkal všeobecnému súdu rozhodujúcemu o ďalšom trvaní väzby iného účastníka konania nedostatok individualizácie konkrétnych dôvodov ďalšieho trvania väzby, pretože tento súd sa vo všeobecnosti odvolával na skoršie dôvody väzby spoločné pre ďalších spoluobvinených. Tieto však nemôžu stačiť, ak ide o dlhšie trvanie väzby, a taktiež sú nedostatočné, ak nie sú individualizované pre jednotlivých spoluobvinených. To však neznamená, že u viacerých, resp. všetkých obvinených by

nemohli byť tieto dôvody rovnaké, a teda spoločné. Dôraz však musí byť daný na ich špecifickosť a konkrétnosť. Ústavný súd je toho názoru, že dôvody väzby sťažovateľa, hoc aj rovnaké ako u ďalšieho spoluobvineného, boli presvedčivé a odôvodnené, a preto v danom prípade nebolo možné prijať identické závery ako v sťažovateľom uvádzanej veci vedenej pod sp. zn. III. ÚS 220/04.

Po preskúmaní spôsobu a rozsahu odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu a s ohľadom na dôvody, ktoré sťažovateľ uviedol v predmetnej sťažnosti, sa ústavný súd nedomnieva, že by z tohto rozhodnutia vyplývala jednostrannosť, ktorá by zakladala svojvoľu alebo takú aplikáciu príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Ústavný súd sa vzhľadom na uvedené skutočnosti nedomnieva, že by skutkové alebo právne závery krajského súdu bolo možné kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak nezlučiteľné s označenými článkami ústavy a dohovoru.

Na základe uvedeného ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v časti pre namietané porušenie základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru postupom a uznesením krajského súdu sp. zn. 7 Tpo 41/2009 z 27. októbra 2009 už na predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti (obdobne III. ÚS 392/09).

Vzhľadom na to, že ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa v nej nastolenými.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. februára 2010